

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ
НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ВИВЧЕННЯ ПРОБЛЕМ
ЗЛОЧИННОСТІ ІМЕНІ АКАДЕМІКА В. В. СТАШИСА
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ



ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради НДІ
ВПЗ імені академіка
В. В. Сташиса НАПрН України
(протокол № 8 від 15.09.2025 р.)

СИЛАБУС

ОСНОВИ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

ВИКЛАДАЧІ	
<i>Батургарєєва Владислава Станіславівна</i> , директор НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, доктор юридичних наук, професор	
E-mail	vladis2229@ukr.net
<i>Авдєєва Галина Костянтинівна</i> , завідувач лабораторії «Використання сучасних досягнень науки і техніки у боротьбі зі злочинністю» НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший науковий співробітник.	
E-mail	gkavdeeva@ukr.net.
<i>Калініна Аліна Владиславівна</i> , старший науковий співробітник відділу кримінологічних досліджень НДІ ВПЗ імені академіка В.В. Сташиса НАПрН України, кандидат юридичних наук, старший дослідник	
E-mail	alina.kalinina@ukr.net
Назва освітньо-професійної програми	Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий)
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	D «Бізнес, адміністрування та право», D8 «Право»

Статус дисципліни	Дисципліна циклу загальної нормативної підготовки обов'язкової компоненти, викладається у 2 та 3 семестрах I і II курсу в обсязі 8 кредитів ЄКТС
МОВА ВИКЛАДАННЯ	Українська
ПОЛІТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	<p>Консультації навчальної дисципліни відбуваються:</p> <p><i>Аудиторні консультації:</i> 414 аудиторія згідно з графіком консультацій.</p> <p><i>Он-лайн консультації:</i> через Zoom, за попередньою домовленістю з викладачем. Для погодження часу онлайн консультації слід писати на електронну пошту Калініній А. В., E-mail: alina.kalinina@ukr.net або телефонувати за номером +38 057 715-62-08</p> <p>Пропуск занять:</p> <p>Для відпрацювання пропущених занять, узгодження виду відпрацювання та ін.. питань слід звернутись на електронну пошту Калініної А. В., E-mail: alina.kalinina@ukr.net.</p>
ПОЛІТИКА АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ	<p>Прослуховуючи цей курс, здобувачі погоджуються виконувати вимоги принципів академічної доброчесності:</p> <ul style="list-style-type: none"> - розв'язувати всі завдання самостійно без допомоги сторонніх осіб; - надавати для оцінювання лише результати власної роботи; - не вдаватися до кроків, що можуть у нечесний спосіб покращити власні результати навчання чи погіршити/покращити результати інших здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії; - ні в який спосіб не публікувати відповіді на питання, що ставляться в рамках навчальної дисципліни для оцінювання знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії.
МЕТА ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ	Формування у здобувачів компетентностей у проведенні самостійних кваліфікованих та цілком оригінальних наукових досліджень, прийнятті обґрунтованих рішень щодо обрання відповідного дослідницького інструментарію та шляхів розв'язання науково-прикладних завдань, які виникають під час розробки тієї чи іншої проблеми, а також оволодіння понятійно-категоріальним апаратом загальною та спеціальною методологією наукового пізнання, вироблення необхідних вмінь та навичок продукування нових ідей у сфері права.
ФОРМАТ КУРСУ	Форма навчання – денна / заочна.
ФОРМИ І ВИДИ НАВЧАЛЬНИХ ЗАНЯТЬ	Види навчальних занять: лекції, семінарські, індивідуальна робота, індивідуальні консультації, елементи дистанційного навчання,

	проміжний та підсумковий контроль.
ІНДИВІДУАЛЬНА РОБОТА	<ul style="list-style-type: none"> – вивчення додаткових нормативних і літературних джерел щодо організації і проведення наукових досліджень та розв’язання наукознавчих проблем; – участь у наукових заходах, тематикою яких є, зокрема, проблеми наукознавства; – підготовка наукових доповідей та їх презентація з проблемних питань наукознавства; – написання наукових есе, рефератів, наукових оглядів, контрольних робіт, статей та тез наукових доповідей з окремих наукознавчих проблем; – узагальнення юридичної практики, необхідної для аналізу і розв’язання наукознавчих проблем; – інші форми індивідуальної роботи за узгодженням з викладачем.
ФОРМИ КОНТРОЛЮ	Проміжний контроль – у формі заліку, підсумковий контроль – у формі іспиту
ПРЕРИКВІЗИТИ	Для вивчення курсу аспіранти потребують базових знань
НЕОБХІДНЕ ОБЛАДНАННЯ	Мультимедійне обладнання, комп’ютерне забезпечення з виходом в мережу Інтернет
ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	<p>За результатами освоєння навчальної дисципліни повинен продемонструвати такі <i>результати навчання</i></p> <p>Знання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - показати обізнаність про етапи становлення, ознаки та функції науки як важливої сфери соціальної діяльності та описати основні наукознавчі проблеми сучасності із демонстрацією їх впливу на подальший розвиток суспільного прогресу в цілому та розуміння сутності базових правових категорій, зокрема; - визначити особливості організаційного та когнітивного рівнів інституціоналізації наукових досліджень та роль науковців у розробці концептуальних засад для розв’язання завдань щодо ефективного освоєння практичної площини об’єктивної реальності; - демонструвати знання положень нормативно-правової бази про організацію і проведення науково-дослідної діяльності в Україні в цілому та підготовку кваліфікаційних робіт на здобуття наукового ступеня доктора філософії (доктора наук), а також показати специфіку організації цієї діяльності у передових зарубіжних країнах; - описати процес організації та проведення наукових досліджень, включаючи й дослідження у сфері права, із розкриттям евристичного потенціалу системи дослідницьких підходів і методів та визначенням напрямів і перспектив

	<p>проведення міждисциплінарних досліджень, об'єктом яких є єдина або суміжна область об'єктивної реальності;</p> <p>- виявляти системні знання про основи захисту авторського права і суміжних прав, а також забезпечення права промислової власності в Україні.</p> <p>Уміння:</p> <ul style="list-style-type: none"> - здійснювати аналіз переваг і недоліків різних дослідницьких парадигм сучасності, генерувати або розвивати наукові ідеї, концепції, стратегії, теорії тощо та обирати традиційні й інноваційні теоретико-методологічні підходи до розв'язання; - вільно орієнтуватися в системі нормативно-правових і світоглядно-процедурних засад організації та проведення наукових досліджень, а також використовувати пізнавальний потенціал системи методів наукового дослідження для розв'язання конкретних поточних та перспективних дослідницьких завдань у сфері права; - всебічно оцінювати стан та перспективи розв'язання наукових проблем, створювати моделі стратегічних (основних) напрямів їх вирішення та прогнозувати у зв'язку із цим найбільш реалістичні сценарії зміни у стані відповідних проблемних ситуацій; - ставити першочергові та перспективні дослідницькі задачі з тим, щоб обирати ефективні шляхи і засоби збору й обробки емпіричного та теоретичного матеріалу із проблематики наукового дослідження у сфері права; - критично мислити з метою послідовного та аргументованого викладення власної думки під час підготовки рецензій на наукові твори, зокрема присвячені методологічним засадам та шляхам прирощення нового наукового знання в галузі спеціальних правознавчих дисциплін, що вивчаються; - раціонально організувати розумову працю та робочий день науковця; - дотримуватися етичних принципів та юридичних стандартів використання отриманого наукового результату та надбань інших вчених; - ефективно користуватися важелями захисту права інтелектуальної власності. 	
ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ		
Змістовний блок I:		
Наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут		
Лекція	ТЕМА № 1. Науково-дослідницька діяльність як соціальний феномен: сутність та значення для суспільного прогресу	2
Семінарське	Науково-дослідницька діяльність як соціальний феномен	2

заняття		
Лекція	ТЕМА № 2. Нормативно-правові та інституційні засади організації наукової діяльності в Україні	2
Семінарське заняття	Нормативно-правові та інституційні засади організації наукової діяльності в Україні	2
Лекція	ТЕМА № 3. Форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників	2
Семінарське заняття	Форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників	2
Лекція	ТЕМА № 4. Наукова комунікація як основа розвитку науки	4
Семінарське заняття	Наукова комунікація	2
Змістовний блок II: Теоретико-світоглядні та методологічні (процедурні) засади організації і проведення науково-дослідної діяльності		
Лекція	ТЕМА № 5. Логіка та процедура наукового дослідження. Рівні наукового пізнання.	2
Семінарське заняття	Наукове дослідження: логіка та процедура. Рівні наукового пізнання.	2
Лекція	ТЕМА № 6. Методологія наукового пізнання. Методи пізнання. Передумовне знання. Підстави та передумови наукового пізнання.	4
Семінарське заняття	Методологія наукового пізнання. Методи пізнання. Передумовне знання. Підстави та передумови наукового пізнання.	
Лекція	ТЕМА № 7. Методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання: загальна характеристика.	2
Семінарське заняття	Методи і форми емпіричного рівня наукового пізнання.	2
Лекція	ТЕМА № 8. Методи вичленування та дослідження об'єкта наукового пізнання: загальна характеристика та значення.	6
Семінарське заняття	Методи вичленування та дослідження об'єкта наукового пізнання.	2
Лекція	ТЕМА № 9. Методи обробки та систематизації отриманого емпіричного знання: загальна характеристика та значення.	4
Семінарське заняття	Методи обробки та систематизації емпіричного знання. Форми емпіричного знання.	2
Лекція	ТЕМА № 10. Методи і форми теоретичного рівня пізнання.	2
Семінарське заняття	Методи і форми теоретичного рівня пізнання.	2
Лекція	ТЕМА № 11. Поняття та його визначення. Класифікація поняття.	2
Семінарське заняття	Поняття та його визначення. Класифікація поняття.	2
Лекція	ТЕМА № 12. Методологічна роль парадигми та дослідницької програми в теоретичному пізнанні.	2
Лекція	ТЕМА № 13. Нові методології сучасності: комп'ютеризація, системний підхід, синергетика (загальний огляд).	2
Семінарське заняття	Методологічна роль парадигми та дослідницької програми в теоретичному пізнанні. Нові методології сучасності.	2
Змістовний блок III: Праксеологічні та психологічні засади науково-дослідної діяльності		
Лекція	ТЕМА № 14. Психологія організації наукової діяльності.	2

Семінарське заняття	Психологія організації наукової діяльності	2
Лекція	ТЕМА № 15. Загальні вимоги до змісту і структури дисертації та етапи її виконання. Методика збору та систематизації дисертаційного матеріалу.	2
Лекція	ТЕМА № 16. Формулювання та оформлення результатів наукового дослідження. Вимоги до апробації результатів наукового дослідження.	2
Семінарське заняття	Дисертація: загальні вимоги до змісту, структура, етапи виконання.	2
Лекція	ТЕМА № 17. Поняття та різновиди наукових публікацій.	2
Лекція	ТЕМА № 18. Захист дисертації: процедура та документи.	2
Семінарське заняття	Наукові публікації: поняття та різновиди. Процедура захисту дисертації.	2
Лекція	ТЕМА № 19. Основи інтелектуальної власності в Україні.	2
Семінарське заняття	Правове регулювання охорони та захисту авторського права на результати науково-дослідної діяльності	2

УМОВИ ВИЗНАЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОГО РЕЙТИНГУ

Форми освітнього процесу, які передбачають оцінювання здобувача	2-й семестр	3-й семестр
<i>Аудиторна робота</i>	15	15
<i>Індивідуальні завдання</i>	20	
<i>Контрольні заходи</i>	Проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах/незарах -
	Підсумковий контроль у формі екзамену	- 50
Разом:		100

ВИМОГИ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види занять	Кількість балів відповідно до виду заняття (за один вид заняття)	Критерії оцінювання
<i>Семінарські заняття під час аудиторної роботи</i>	5	відмінний рівень засвоєння навчального матеріалу з теми, можливі окремі несуттєві недоліки
	4	добре засвоєння матеріалу з теми, але є не значні помилки
	3	задовільний рівень засвоєння матеріалу з теми, суттєві і у значній кількості помилки
	2	поганий рівень засвоєння матеріалу з теми, значна кількість недоліків
	1	мінімальний рівень засвоєння матеріалу з теми, але достатній для оцінювання

	0	поверхневий рівень засвоєння матеріалу з теми, велика кількість помилок
<u>Індивідуальні завдання</u>	5	глибоке знання проблем, пов'язаних із темою завдання (дослідження), вільне володіння матеріалом, вміння самостійно і творчо мислити, знаходити, узагальнювати, аналізувати матеріал, робити самостійні висновки
	4	в роботі розкрито основні положення теми завдання (дослідження), але є деякі неточності у викладеному матеріалі, теоретичні поняття недостатньо підтверджені фактичними даними
	3	основні положення теми завдання (дослідження) розкрито, але деякі питання висвітлено не в повному обсязі та не має підтвердження теоретичних понять фактичними даними, відсутній творчий підхід до дослідження
	2	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю суттєвих помилок, відсутні самостійні висновки
	1	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, з великою кількістю помилок, взагалі відсутні висновки, вбачається доволі слабке знання предмета дослідження
	0	основні положення теми завдання (дослідження) висвітлено поверхнево, вбачається відсутність самостійності дослідження
	<u>Контрольні заходи:</u>	
- проміжний контроль у формі семестрового заліку	зарах	теоретичний матеріал засвоєно на рівні, достатньому для самостійних висновків
	незарах	теоретичний матеріал не засвоєно взагалі, відсутність уявлення про предмет навчальної дисципліни
- підсумковий контроль у формі екзамену	50	- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у науково-дослідній роботі
	40	- достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей; - здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для науково-дослідної роботи
	30	- знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; - помилки у відповіді на екзамені за наявності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	20	- знання основного матеріалу, передбаченого

		програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для науково-дослідної роботи; помилки у відповіді на екзамені при відсутності уявлення про шляхи їх самостійного усунення
	10	- прогалини в знаннях з певних частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; помилки та суттєві неточності у відповіді на екзамені
	0	- відсутність знань значної частини основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни; - відсутність очікуваних результатів навчання.

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою, що використовується в Інституті	Рівень компетентності
A	ВІДМІННО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії має всебічні знання в межах вимог навчальної програми, уміє формулювати висновки на основі отриманих знань, обґрунтовувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, творчої діяльності, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань.	5	90-100	Високий
B	ДУЖЕ ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії добре володіє вивченим матеріалом з дисципліни в межах вимог навчальної програми, намагається формулювати світоглядні та методологічні висновки на основі отриманих знань, обґрунтувати свою світоглядну та громадську позицію. Володіє методологією наукового пізнання, уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань. Водночас відповідь має певні неточності.	4	80-89	Достатній
C	ДОБРЕ. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії виявляє знання в межах вимог навчальної		70-79	

	<p>програми. Робить спроби формулювати світоглядні й методологічні висновки на основі отриманих знань. Уміє застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за зразком. Водночас відповідь є недостатньо осмисленою, має помилки і неточності.</p>			
D	<p>ЗАДОВІЛЬНО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює частину навчального матеріалу і виявляє здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки.</p>	3	65-69	Середній
E	<p>ДОСТАТНЬО. Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, відтворює значну його частину на репродуктивному рівні. Відповідь має суттєві помилки.</p>		60-64	
FX	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО (з можливістю повторного складання семестрового контролю). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії відтворює незначну частину навчального матеріалу виявляє слабку здатність формулювати висновки на основі отриманих знань та застосовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань за допомогою викладача. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.</p>	2	35-59	Низький
F	<p>НЕЗАДОВІЛЬНО (з повторним обов'язковим вивченням залікового кредиту). Здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів. Відповідь має суттєві помилки та прогалини.</p>		34 і менше	

<p>Орієнтовний перелік питань до екзамену</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Наука як вид пізнавальної діяльності та соціальний інститут. Співвідношення наукового та практичного пізнання. 2. Основні форми наукової діяльності та основні форми наукового пізнання. 3. Функції науки. Значення науки для розвитку сучасного суспільства. 4. Співвідношення наукового та практичного пізнання. 5. Класифікація наук. Місце правознавства у системі наук. Специфіка наукового пізнання у правознавстві. 6. Теорія як форма розвитку сучасного наукового знання. 7. Інституційна організація сучасної науки. 8. Загальна характеристика науково-технічного потенціалу України: стан та перспективи. 9. Нормативно-правова база, що регулює розвиток наукової діяльності в Україні: загальна характеристика. 10. Інституційна організація сучасної науки: загальна характеристика. Національна академія наук України та галузеві академії наук України. 11. Наукові установи: поняття та різновиди. Організаційна структура наукових установ. 12. Національний фонд досліджень України. 13. Правові основи організації наукових досліджень. 14. Фундаментальні та прикладні дослідження. 15. Планування наукової діяльності. 16. Звітність за результатами наукових досліджень. 17. Форми фінансування наукових досліджень. 18. Номенклатура наукових спеціальностей. 19. Вчені звання та посади наукових та науково-педагогічних працівників. 20. Форми підготовки наукових та науково-педагогічних працівників. Доктор філософії. Доктор наук. 21. Кваліфікаційні вимоги щодо присудження наукових ступенів і присвоєння вчених звань. 22. Загальна характеристика освітньо-наукової програми. 23. Аспірантура та докторантура як інститути здобування наукових ступенів: загальна характеристика та особливості функціонування 24. Статус аспіранта та докторанта, їх права й обов'язки. 25. Соціально-професійний портрет сучасного аспіранта і докторанта. 26. Імідж молодого вченого, його особисті та професійні якості. 27. Сутність та значення науки як комунікаційного феномену. 28. Суб'єкти наукової комунікації. Формальна та неформальна наукова комунікація. 29. Види інформації у наукових дослідженнях. 30. Цілі, підходи та принципи формування інформаційного забезпечення наукового дослідження. 31. Наукова школа як комунікаційний феномен. Класифікація наукових шкіл. Роль наукових шкіл у розвитку сучасної науки. 32. Наукове співтовариство. Роль і значення наставника в організації та проведенні досліджень молодими науковцями. 33. Етичні стандарти у науковій діяльності. 34. Академічна свобода та академічна мобільність. 35. Проблема наукового авторитету і пріоритету. Право ученого на помилку. 36. Культура наукової полеміки.
--	--

37. Загальна характеристика та ознаки наукового дослідження. Етапи підготовки наукового дослідження.
38. Джерела інформації про стан дослідження наукової проблеми. Правила бібліографічного опису та цитування.
39. Бібліографічний пошук за темою дослідження. Джерела інформації про стан дослідження наукової проблеми.
40. Розробка програми збору емпіричних даних.
41. Методологія науки та методологія наукового дослідження.
42. Загальнонаукова методологія та методологія конкретних наук. Особливості методології правознавства.
43. Роль світоглядно-філософського знання у методології правознавства.
44. Роль процедурної частини методології (методика).
45. Результати (форми) методологічного пізнання у правознавстві: вчення, теорія, підхід, доктрина, парадигма, концепція, гіпотетичне знання.
46. Становлення поняття передумовного знання в історії та філософії науки.
47. Наукова картина світу.
48. Стиль наукового мислення.
49. Ідеологічні, філософські та загальнонаукові методологічні принципи передумовного знання.
50. Здоровий глузд.
51. Поняття рівня наукового пізнання. Взаємодія теоретичного та емпіричного рівнів наукового пізнання.
52. Емпіричний рівень пізнання.
53. Теоретичний рівень пізнання.
54. Поняття наукового методу.
55. Класифікація методів наукового пізнання (загальнонаукові, міжгалузеві та спеціальні методи наукового пізнання).
56. Загальнонаукові методи: визначення та різновиди. Особливості застосування загальнонаукових методів у правових дослідженнях.
57. Етапи емпіричного рівня наукового пізнання.
58. Програма емпіричних досліджень. Значення теорії для емпіричних досліджень.
59. Поняття емпіричної бази наукового дослідження. Емпіричні факти, емпіричні узагальнення, емпіричні закони.
60. Поняття методів вичленування та дослідження об'єкта пізнання: загальна характеристика.
61. Поняття методів обробки і систематизації отриманого емпіричного знання: загальна характеристика.
62. Поняття наукового факту. Факт науковий і факт емпіричний.
63. Гіпотези в науковому дослідженні. Способи перевірки гіпотез.
64. Спостереження як метод збору даних.
65. Методи опису та аналізу емпіричних даних. Форми використання емпіричних даних при підготовці наукових текстів.
66. Опитування як метод збору даних: загальна характеристика.
67. Різновиди опитувань. Загальні правила розробки опитувальників.
68. Особливості експертних оцінок.
69. Експеримент у наукових дослідженнях.
70. Статистичні методи в правових дослідженнях.
71. Види дослідницьких сукупностей.

72. Застосування вибіркового методу в емпіричних правових дослідженнях та правила формування вибіркової сукупності.
73. Метод аналізу документів.
74. Загальнотеоретичні методи дослідження на емпіричному рівні пізнання.
75. Аналіз і синтез.
76. Індукція, дедукція та абдукція.
77. Аналогія. Моделювання. Сходження від конкретного до абстрактного та від абстрактного до конкретного.
78. Систематизація. Класифікація.
79. Методи побудови та дослідження ідеалізованого об'єкта: загальна характеристика.
80. Абстрагування. Ідеалізація. Формалізація.
81. Мислений експеримент. Математичне моделювання.
82. Методи побудови (гіпотетико-дедуктивний, історичний та логічний) та доведення (верифікація, фальсифікація, логічний та математичний доказ) нового наукового знання.
83. Зміст поняття та його визначення (дефініція).
84. Обсяг поняття.
85. Класифікація понять (емпіричні, теоретичні, абстрактні, конкретні тощо).
86. Правила визначення понять.
87. Парадигма як базове поняття методології та філософії науки.
88. Науково-дослідницька програма, її структура та функції.
89. «Дисциплінарна матриця» Куна.
90. Комп'ютеризація науки, її проблеми та наслідки.
91. Комп'ютер і формування нового типу мислення та пізнавальної діяльності.
92. Системний підхід у сучасній методології науки.
93. Синергетика як нова парадигма.
94. Творча діяльність як специфічний вид людської активності.
95. Роль та значення ерудиції, інтуїції, уяви, захоплення, емоційності, працелюбності, честоловства у зайнятті науковою діяльністю.
96. Форми та методи виховання творчих здібностей.
97. Роль підсвідомості, асоціативного мислення в науковій діяльності.
98. Значення раціональної організації розумової праці для успіху в роботі над дисертацією.
99. Принципи наукової організації праці.
100. Використання сучасних можливостей інформаційного простору в науковій діяльності.
101. Організація робочого місця вченого.
102. Режим роботи і відпочинку вченого.
103. Психологія наукової творчості вченого.
104. Етапи підготовки здобувача вищої освіти ступеня доктора філософії (аспіранта) та наукового дослідження. Індивідуальний план наукової роботи здобувача наукового ступеню.
105. Вибір теми. Об'єкт та предмет дослідження. Вимоги до назви наукового дослідження.
106. Поняття актуальності дослідження (передумови необхідності пізнання конкретного фрагмента об'єктивної дійсності). Новизна дослідження та її критерії.
107. Усна та письмова презентація результатів наукового дослідження.

	<p>108. Поняття та різновиди наукових публікацій.</p> <p>109. Вимоги до наукових публікацій здобувачів наукового ступеня. Методика підготовки наукових публікацій. Особливості мови та стилю наукових публікацій.</p> <p>110. Міжнародні та національні наукометричні бази. Електронні наукові видання. показники цитованості науковця.</p> <p>111. Монографія.</p> <p>112. Наукова стаття. Структура та вимоги до змісту.</p> <p>113. Тези наукової доповіді (повідомлення).</p> <p>114. Академічна доброчесність, види, способи та наслідки її порушення</p> <p>115. Академічний плагіат та його правові наслідки.</p> <p>116. Загальна характеристика дисертації. Структурні елементи тексту дисертації. Особливості мови та стилю дисертації. Форми посилання у дисертації. Вимоги до оформлення списку літератури. Додатки у дисертації. Використання графічних матеріалів у дисертації: форми та загальні правила.</p> <p>117. Автореферат дисертації. Структура та формальні вимоги. Розсилка автореферату.</p> <p>118. Основні стадії захисту дисертації.</p> <p>119. Попереднє обговорення дисертації. Вимоги до виступу здобувача.</p> <p>120. Підготовка витягу із протоколу засідання структурного підрозділу про рекомендацію дисертації до захисту.</p> <p>121. Подання дисертації до попереднього розгляду в спеціалізованій вченій раді.</p> <p>122. Процедура прилюдного захисту. Особливості усної презентації дисертації.</p> <p>123. Підготовка виступу здобувача та відповідей на зауваження опонентів та зауваження щодо автореферату.</p> <p>124. Оформлення документів атестаційної справи.</p> <p>125. Сутність права інтелектуальної власності, його джерела.</p> <p>126. Система законодавства у сфері інтелектуальної власності.</p> <p>127. Структура державної системи охорони та захисту інтелектуальної власності в Україні.</p> <p>128. Суб'єкти права інтелектуальної власності, їх класифікація.</p> <p>129. Поняття і зміст авторського права.</p> <p>130. Об'єкти авторського права, їх класифікація.</p> <p>131. Твори, що охороняються авторським правом, їх ознаки.</p> <p>132. Службовий твір: поняття та ознаки.</p> <p>133. Суб'єкти авторського права.</p> <p>134. Особисті майнові і немайнові права суб'єктів авторського права.</p> <p>135. Сутність і ознаки плагіату.</p> <p>136. Система захисту авторського права в Україні.</p>
<p>Рекомендована література (основна, допоміжна)</p>	<p style="text-align: center;">Основна</p> <p>1. Формула якісного правового дослідження: навчальний посібник / Д. П. Євтеєва, В. С. Батиргарєєва, А. В. Лапкін / за редакцією д.ю.н., проф. В. С. Батиргарєєвої. Харків: Майдан, 2024. 110 с. URL: https://ivpz.kh.ua/wp-content/uploads/2024/09/%D0%9D%D0%B0%D1%83%D0%BA%D0%BE%D0%B7%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%81%D1%82%D0%B2%D0%BE%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D1%81%D0%B0%D0%B9%D1%82.pdf</p> <p>2. Дзьобань О. П. Методологія, організація та технологія</p>

наукових досліджень : навч. посіб. для аспірантів / О. П. Дзьобань ; ДНУ «Ін-т інформації, безпеки і права Нац. академії прав. наук України». Київ; Одеса : Фенікс, 2025. – 284 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/metodologiya_2025.pdf.

3. Логіка: підручник / О. М. Юркевич, С. В. Качурова, О. П. Невельська-Гордєєва та ін.; за заг. ред. О. Г. Данильяна. Харків: Право, 2022. 220 с. URL: https://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/SENMK/pidr_logika_2021.pdf.

4. Рубанець О. М. Філософські проблеми наукового пізнання: навчальний посібник. Суми: Університетська книга, 2022. 228 с.

5. Філософські проблеми сучасного наукового пізнання: підручник / Я. В. Тарароєв та ін. Харків: Вид-во Іванченка І. С., 2023. 349 с.

Допоміжна:

1. Філософія: підручник / О. Г. Данильян, О. П. Дзьобань. 4-те вид., переробл. Харків: Право, 2023. 424 с.

2. Академічна доброчесність. Інформаційний бюлетень. Вип. 1-29. URL: <https://www.skeptic.in.ua/bulletin/>.

3. Стець О. М., Павліченко Є. В., Косяк О. В. Узагальнення наукових досліджень в області становлення та розвитку компаративістики: юридичний аспект: монографія. Кривий Ріг: Чернявський Д. О., 2023. 174 с

4. Методичні матеріали щодо мовних особливостей написання наукових статей в Україні та за її межами / уклад.: Т. В. Крашеніннікова. Дніпро: Дніпровський гуманітарний університет, 2021. 39 с. URL: <http://surl.li/cbevkc>.

5. Ніколаєв Є. Українські матеріали та ресурси із академічної доброчесності. URL: <https://www.skeptic.in.ua/integrity/#more-547>